

**Ruimtelijke onderbouwing drijvend
zonnepark zandwinning Tynaarlo**

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

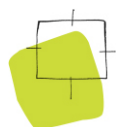
Ruimtelijke onderbouwing drijvend zonnepark zandwinning Tynaarlo

Inhoud

Rapport en bijlagen

16 augustus 2018

Projectnummer 951.00.03.00

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel	3
1.2	Leeswijzer	4
2	Projectbeschrijving	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Toekomstige situatie	6
3	Beleid	9
3.1	Rijksbeleid	9
3.1.1	SVIR en Barro	9
3.1.2	Ladder voor duurzame verstedelijking	10
3.1.3	Energieakkoord	10
3.2	Provinciaal beleid	11
3.2.1	Omgevingsvisie	11
3.2.2	Omgevingsverordening	15
3.3	Gemeentelijk beleid	15
3.3.1	Structuurplan	15
3.3.2	Structuurvisie Archeologie	16
3.3.3	Structuurvisie Cultuurhistorie	17
3.3.4	Welstandsnota	18
4	Onderzoeken	19
4.1	Milieuzonering	19
4.2	Geluid	19
4.3	Veiligheid	19
4.4	Luchtkwaliteit	20
4.5	Water	20
4.6	Ecologie	21
4.6.1	Soortenbescherming	21
4.6.2	Gebiedsbescherming	24
4.6.3	Conclusie	25
4.7	Archeologie en cultuurhistorie	26
4.8	Bodem	26
4.9	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	27
5	Economische uitvoerbaarheid	28
6	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	29

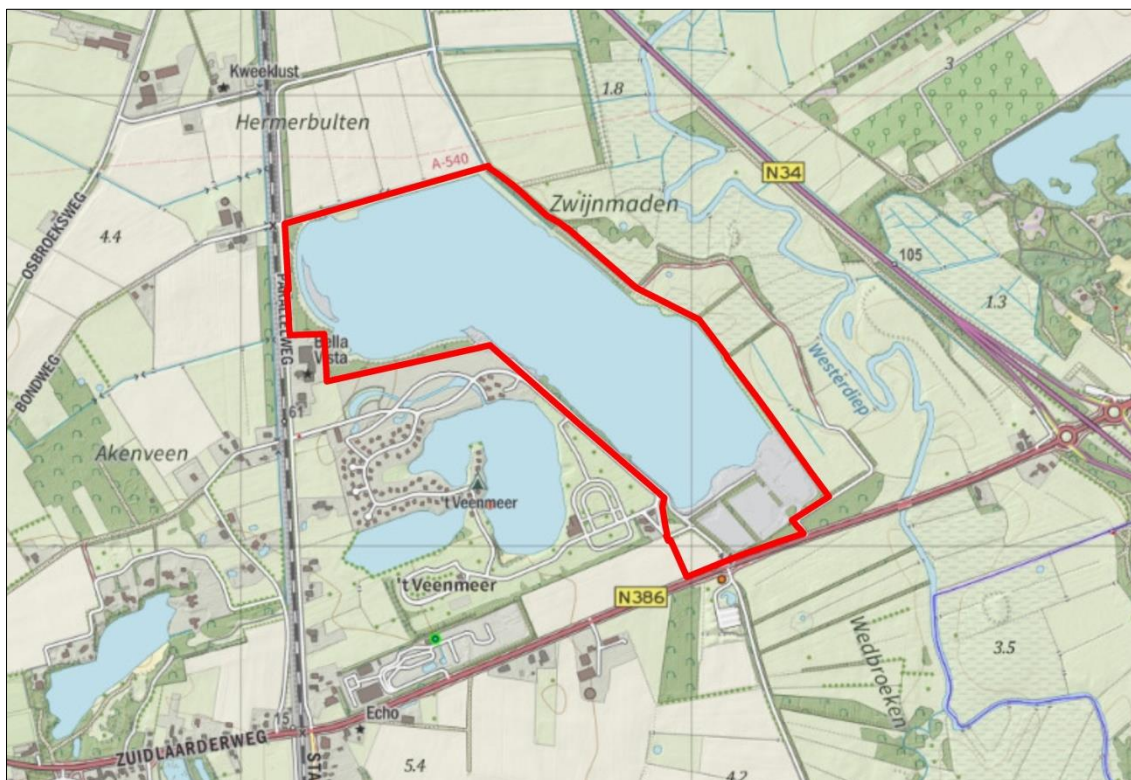
1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Roelofs Zandwinning en GroenLeven zijn voornemens om een drijvend zonnepark op haar zandwinplas, gelegen aan de Zuidlaarderweg 37 te Tynaarlo, te realiseren. Het project draagt bij aan de ambitie van Roelofs om haar CO₂-uitstoot te reduceren met 5% eind 2019 ten opzichte van 2014.

De opgewekte elektriciteit is onder meer bedoeld voor eigen gebruik op de locatie. Ook zal mogelijk elektriciteit worden geleverd aan een naburige grootverbruiker of aan het elektriciteitsnet. Roelofs wil in 2030 met al haar bedrijfsactiviteiten klimaatneutraal zijn.

Het drijvende zonnepark zal bestaan uit meerdere modules, die als legostenen gekoppeld kunnen worden. De modules zijn verplaatsbaar zodat de zandzuiger voldoende manoeuvreerruimte heeft en de zandwinning ter plaatse dus niet gehinderd wordt.

Overzichtskartaal ligging zandwinning

GELDENDE PLANOLOGISCHE SITUATIE

Het zonnepark is geprojecteerd op gronden die behoren tot de beheersverordening Zandwinning Zuidlaarderweg Tynaarlo (vastgesteld op 4 april 2017). Het projectgebied is hierin bestemd als Bedrijf – Zandwinning. Ter plaatse van het te realiseren inkoopstation hebben de gronden tevens de dubbelbestemming Waarde – Archeologische verwachting 2 en de aanduiding Specifieke vorm van bedrijf – classeerinrichting. De aanleg van een drijvend zonnepark en de bouw van een inkoopstation zijn niet overeenstemming met deze bestemming.

OMGEVINGSVERGUNNING

De gemeente is voornemens om met toepassing van artikel 2.12 lid 1, sub a onder 3 van de Wabo medewerking te verlenen aan de aanvraag om omgevingsvergunning ten behoeve van de realisatie van een drijvend zonnepark ter plaatse van de zandwinning.

In artikel 2.12, lid 1, onder a, sub 3 van de Wabo is bepaald dat voor het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan een omgevingsvergunning kan worden verleend, indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

Deze ruimtelijke onderbouwing geeft inzicht in de aard en omvang van het project en de wijze waarop het ruimtelijk is vormgegeven.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt in het kort de huidige situatie van het projectgebied uiteengezet en wordt aangegeven hoe de toekomstige situatie er uit zal zien. In hoofdstuk 3 staat beschreven welke beleidsmatige aspecten relevant zijn voor het onderhavig project. Hoofdstuk 4 gaat in op de uitgevoerde onderzoeken. In hoofdstuk 5 komt tenslotte de economische uitvoerbaarheid aan de orde.

2 Projectbeschrijving

2.1 Huidige situatie

De zandwinning is gelegen aan de Zuidlaarderweg 37 te Tynaarlo. Aan de oostzijde grenst de zandwinning aan het Westerdiep (het beekdal van de Drentse Aa). Ten noorden van de zandwinplas bevinden zich landbouwgronden. Aan de westzijde grenst de zandwinning aan het recreatiepark 't Veenmeer en het Villapark Akenveen nabij een afzonderlijk meer.

Ter plaatse wordt beton- en metselzand gewonnen in een grote waterplas. De plas heeft een afmeting van circa 900 lang bij circa 300 m breed. In de noordwestzijde is de breedte circa 450 m.

Ten zuiden van de zandwinplas is de classeerinstallatie gesitueerd en daar wordt het gewonnen zand opgeslagen in diverse depots.

Luchtfoto zandwinning

Het projectgebied ligt op de flank van het beekdal van de Drentse Aa. De gronden langs de Drentse Aa zijn al eeuwen in gebruik als wei- en hooiland. Het projectgebied is ook als zodanig in gebruik geweest. Het beekdal bestaat uit extensief beheerde graslanden met houtwallen en kleine bosjes.

De west- en oostzijde van de zandwinning bestaan ook uit houtwallen.

Tussen de depots en de Zuidlaarderweg staat een jong bosje. Het zuidwestelijke perceel van dit deel is een braakliggend perceel, waarvan een deel frequent wordt gemaaid. Tussen dit perceel en de zandwinning staat een brede bosstrook.

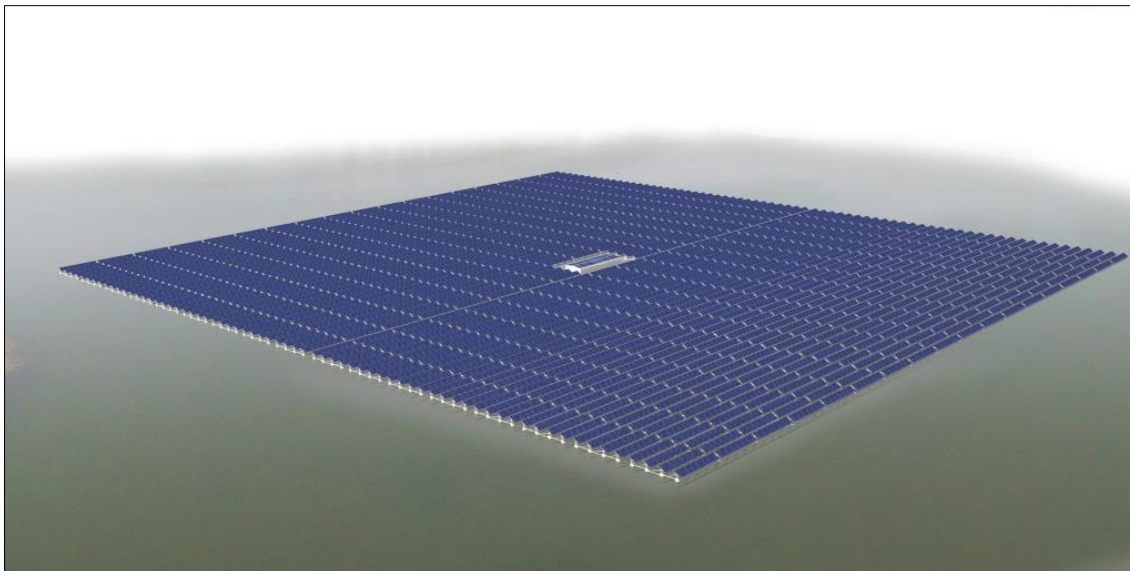
Aan de noordzijde van de zandwinplas bestaan de gronden uit intensief beheerde gras- en weilanden. De westgrens bestaat uit de Parallelweg, een asfaltweg langs het spoor. Er staan enkele loofbomen langs deze weg. De noordgrens van de zandwinning bestaat uit een dijk, die is begroeid met ruigtekruiden. Hierachter ligt een sloot met hoge, steile oevers.

2.2 Toekomstige situatie

De omgevingsvergunning heeft betrekking op de realisatie van een drijvend zonnepark, bestaande uit meerdere drijvende modules en een middenspanninginkoopstation op de wal. De modules kunnen als legostenen gekoppeld worden en zijn verplaatsbaar zodat de zandwinning ter plaatse niet gehinderd wordt. De drijvende modules worden aan rand van de plas, of aan de bodem verankerd, net als de reeds aanwezige zandzuiger.

Een enkele module heeft een omvang van 135 m x 135 m (1,75 ha) en een opgesteld vermogen van circa 2,5 MW. Het zonnepark zal bestaan uit 9 tot 11 systemen met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 22.5 tot 27.5 MW.

Een module is opgebouwd uit 12x34 drijvers met ieder een oppervlakte van 3,5 m bij 10,5 m. Centraal in de module wordt een betonnen bak geplaatst met een transformator en omvormers. Deze bak heeft een oppervlakte van 3,5 bij 10 m. De zonnepanelen worden in basis opgesteld in een zuidopstelling. De hoogte van een module inclusief zonnepanelen bedraagt minder dan 1 m.

Visualisatie module

Op het braakliggende perceel tussen de depots en de Zuidlaarderweg wordt een middenspanninginkoopstation van de netwerkbeheerder geplaatst. Ruimtelijk heeft het inkoopstation de uitstraling van een grote trafo (circa 2,5 m hoog). Gelet op de geringe omvang van het inkoopstation en de aanwezige van een afschermende bomenrij langs de weg, is het inkoopstation landschappelijk goed inpasbaar. Een voorbeeld van een inkoopstation is hieronder weergegeven.

Visualisatie van het zonnepark (zicht vanaf de oever ter plaatse van Paralelweg)

Op onderstaande afbeelding is de toekomstige situatie weergegeven, met dien verstande dat vorm en oppervlakte kunnen afwijken.

Indicatieve opstelling drijvend zonnepark en locatie inkoopstation (rode stip)

Voorbeeld inkoopstation

3 **Beleid**

3.1 **Rijksbeleid**

3.1.1 **SVIR en Barro**

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. In het SVIR is de visie van de rijksoverheid op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 aangegeven. Dit betreft een nieuw, integraal kader dat de basis vormt voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In het SVIR is gekozen voor een meer selectieve inzet van het rijksbeleid dan voorheen. Voor de periode tot 2028 zijn de ambities van het Rijk in drie rijksdoelen uitgewerkt:

1. vergroten van de concurrentiekracht door versterking van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
2. verbeteren van de bereikbaarheid;
3. zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

De rol van de rijksoverheid in het ruimtelijke beleid voor nationale elektriciteitsvoorziening is gelegen in het zorgen voor voldoende ruimte voor een adequate infrastructuur. Energiezekerheid is een belangrijk economisch goed. De verdere integratie van de Europese energiemarkt maakt dat er een steeds groter beroep op internationale verbindingen wordt gedaan en hoogspanningsverbindingen mogelijk om uitbreiding vragen. Het Rijk wijst daarbij de tracés van hoogspanningsverbindingen (vanaf 220 kV) en locaties voor de opwekking van elektriciteit (vanaf 500 MW) aan en zorgt voor de inpassing hiervan. Het Rijk zet in op een transitie naar een duurzame, hernieuwbare energievoorziening en het geschikt maken van de elektriciteitsinfrastructuur op de langere termijn voor meer decentrale opwekking van elektriciteit. In de Structuurvisie wordt aangegeven dat het aandeel van duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening omhoog moet. De ambitie is dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie ver gevorderd is.

Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig, naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Voorliggend project moet ruimte gaan bieden aan een drijvend zonnepark. Het project levert daarmee een bijdrage aan de doelstelling van het rijksbeleid.

De borging van de uitspraken uit de SVIR heeft in juridische zin plaatsgevonden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Dit is op 30 december 2011 (gedeeltelijk) in werking getreden. In het Barro zijn de verschillende nationale belangen vastgelegd die doorwerking moeten krijgen bij lagere overheden. Het gaat om de volgende nationale belangen: rijksvaarwegen, project Mainportontwikkeling Rotterdam, kustfundament, grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, defensie, Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur), erfgoederen van universele waarden, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, primaire waterkeringen buiten het kustfundament en het IJsselmeergebied.

Het onderhavige project heeft geen betrekking op de voornoemde rijksbelangen. Het project is in overeenstemming met het rijksbeleid, zoals opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

3.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR is de 'ladder voor duurzame verstedelijking' (hierna: Ladder) geïntroduceerd. Bij besluit van 28 augustus 2012 is de Ladder toegevoegd aan artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en vervolgens op 1 oktober 2012 in werking getreden. Op 1 juli 2017 is het Bro gewijzigd, waarbij een nieuwe Laddersystematiek geldt.

Het doel van de Ladder is zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik, met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte en ontwikkelingen in de omgeving. De Ladder geeft daarmee invulling aan het nationaal ruimtelijk belang gericht op een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij ruimtelijke besluiten. Volgend uit jurisprudentie wordt een zonnepark niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling beschouwd. Derhalve is toepassing van de Ladder niet aan de orde.

3.1.3 Energieakkoord

In het energieakkoord is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het energieakkoord biedt een perspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Hiervoor zijn de volgende hoofddoelen geformuleerd:

- een besparing van energieverbruik met gemiddeld 1,5%;
- 100 PJ energiebesparing in 2020;
- een toename van het aandeel duurzame energie naar 14% van het totale jaarverbruik in Nederland in 2020 met een doorgroei naar 16% in 2023;
- het creëren van ten minste 15.000 voltijdsbanen binnen de duurzame energiesector.

Deze doelen zijn uitgewerkt in verschillende pijlers. Voor de ontwikkeling van het zonnepark zijn vooral pijler 2 'Opschalen hernieuwbare energieopwekking' en pijler 3 'Stimuleren van decentrale duurzame energie (DDE)' van belang. In het energieakkoord wordt uitgegaan van een opwekking van 186 PJ energie uit hernieuwbare energiebronnen. Om te komen tot deze energieopwekking zijn verschillende vormen van energieopwekking nodig: wind, biomassa en zon. Momenteel bedraagt het aandeel zonne-energie minder dan 1% van de totale energievraag.

Het onderhavige project levert daarom een belangrijke bijdrage aan de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% van duurzaam opgewekte energie in het totale Nederlandse energieverbruik in 2023.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie

Provinciale Staten hebben op 2 juli 2014 ingestemd met de Actualisatie Omgevingsvisie Drenthe 2014. De Omgevingsvisie is hét kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe. De provincie beschrijft hierin wat de gewenste ruimtelijk-economische ontwikkeling tot 2020 is. Daarbij is de volgende missie geformuleerd: "het ontwikkelen van een bruisend Drenthe, passend bij de kernkwaliteiten die de provincie rijk is." De kernkwaliteiten zijn de kwaliteiten die bijdragen aan de identiteit en aantrekkelijkheid van Drenthe. Het provinciaal belang ligt in het behouden en waar mogelijk ontwikkelen van de kernkwaliteiten. Omdat niet alle kernkwaliteiten goed te duiden zijn in het fysiek-ruimtelijk domein zijn deze vertaald naar indicatoren.

Kernkwaliteiten	Indicatoren
Rust	Stilte Duisternis
Ruimte	Openheid van het landschap
Natuur	Biodiversiteit
Landschap	Diversiteit Gaafheid van landschappen
Oorspronkelijkheid	Cultuurhistorische waarden Archeologische waarden Aardkundige waarden
Veiligheid	Sociale veiligheid Externe veiligheid Verkeersveiligheid
Noaberschap, Menselijke maat, Kleinschaligheid (Drentse schaal)	Leefbaarheid Passend bij Drenthe

LANDSCHAP

Het projectgebied ligt op grond van de kernkwaliteit 'Landschap' in het landschapstype 'Esdorpen-landschap'. Van provinciaal belang zijn:

- de essen: deze voor het esdorpenlandschap kenmerkende open ruimtes zijn veelal omgeven met esrandbeplanting;
- de beekdalen: onbebouwd gebied met kleinschalige beplantingstructuren en beekdal(rand)beplanting.

Het provinciaal beleid is gericht op het behoud van de open ruimte en het versterken van esrandbeplanting en op het behoud van het onbebouwde karakter en het versterken van karakteristieke beekdal(rand)beplanting.

De bestaande zandwinplas is geheel afgeschermd door opgaand groen en aarden wallen. Het zonnepark zal derhalve niet zichtbaar vanaf de openbare weg. De aanwezige beplanting blijft gehandhaafd.

NATUUR

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit. Het NNN vormt de ruggengraat van het Drentse natuurnetwerk en waarborgt biodiversiteit en duurzame natuur. Het op perceelsniveau begrensde NNN vormt het kader voor regelgeving en subsidies.

De provincie is direct verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van de natuur binnen het NNN. Gemeenten en waterschappen zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor natuur buiten het NNN. In een te ontwikkelen Natuurvisie wordt uitgewerkt welke rol de provincie heeft in natuurwaarden buiten het begrensde NNN.

Het NNN grenst niet aan het projectgebied. Het voornemen maakt geen ruimtelijke ontwikkeling mogelijk die de kernkwaliteit natuur kan aantasten.

AARDKUNDIGE WAARDEN

Aardkundige waarden zijn natuurlijke variaties in het aardoppervlak van geomorfologische, geologische, bodemkundige verschijnselen en/of processen die onder andere onder invloed van wind en water gebeuren. Onder aardkundige waarden vallen bijvoorbeeld veentjes, pingoruïnes, stuwwallen, zandkoppen en (micro- en macro)reliëf. Aardkundige waarden die bijdragen aan het specifieke Drentse karakter wil de provincie behouden en waar mogelijk herstellen zonder daarbij het normale landbouwkundig gebruik te belemmeren.

Uit raadpleging van de Bodematlas Drenthe komt naar voren dat ter plaatse van het projectgebied geen kenmerkende aardkundige waarden aanwezig zijn.

ARCHEOLOGIE

De provinciale doelstellingen voor archeologie zijn:

- het in de bodem bewaren (behoud 'in situ') van waardevol Drents archeologische erfgoed of als dat niet mogelijk is – het opgraven en duurzaam veiligstellen (behoud 'ex situ') van het erfgoed in het Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis;
- het op goede wijze uitvoeren van archeologisch onderzoek in het kader van ruimtelijke plannen;
- het vergroten van het draagvlak voor het archeologisch erfgoed;
- het ontsluiten van de 'archeologische verhalen van Drenthe'.

Het voornemen maakt geen ruimtelijke ontwikkeling mogelijk die de kernkwaliteit archeologie kan aantasten. De gemeente heeft ten behoeve van het aspect archeologie de Structuurvisie Archeologie vastgesteld (zie paragraaf 3.3.2).

CULTUURHISTORIE

Het provinciaal beleid ten aanzien van cultuurhistorie is beschreven in het Cultuurhistorisch Kompas. Het provinciaal belang Cultuurhistorie is vastgelegd in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur. Het veiligstellen van cultuurhistorische waarden en tegelijkertijd het bieden van ruimte voor ontwikkelingen, vraagt om een heldere wijze van sturing. Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie sturingsniveaus: respecteren, voorwaarden stellen en eisen stellen.

Voor het projectgebied geldt het sturingsniveau "eisen stellen". De provincie stuurt de ontwikkelingen in de (vanuit de cultuurhistorie gezien) gewenste richting. Voor het gebied De Drentse Aa, waar de Zandwinning Tynaarlo deel van uitmaakt, is de ambitie als volgt vastgelegd:

- Het in stand houden van de karakteristiek van het esdorpenlandschap. Deze karakteristiek uit zich in een zichtbare ruimtelijke samenhang tussen esdorp, es, beekdal en veld met bijbehorend microreliëf en beplantingselementen als houtwallen en esrandbosjes. Bovendien kent het esdorpenlandschap een grote tijdsdiepte, wat blijkt uit vele zichtbare en onzichtbare (pre)historische bewoningssporen als nederzettingen, grafmonumenten en celtic fields.
- Het vasthouden en zorgvuldig doorzetten van de ruimtelijke opzet van de esdorpen. Deze opzet wordt getypeerd door een vrije ordening van bebouwing en boerderijen, afwisseling tussen bebouwde plekken en open ruimtes (in het bijzonder de brinken) en doorzichten naar het omliggende buitengebied.
- Het behouden en herstellen van de oorspronkelijke beekloop in de beekdalen met hieraan gekoppeld de historische percelering, de houtwallen en houtsingels en de reliëfranden.
- Het zichtbaar houden en beter beleefbaar maken van de historische en prehistorische route, waar karresporen, voordren, grafheuvels en andere prehistorische relictten een unieke verzameling archeologische sporen vormen, in het bijzonder op het Balloërveld.

De gemeente heeft ten behoeve van het aspect cultuurhistorie de Structuurvisie Cultuurhistorie 2014-2024 "Een juweel tussen twee provinciehoofdsteden" vastgesteld (zie paragraaf 3.3).

In paragraaf 4.7 is een verantwoording van de cultuurhistorische inpassing opgenomen.

RUST

De provinciale stilte- en duisternisgebieden zijn in de Omgevingsvisie Drenthe aangegeven. De belangrijkste bronnen van lichthinder vallen onder de bevoegdheid van de gemeenten. Te denken valt aan openbare verlichting, glastuinbouw, open melkstallen, sportveldverlichting, terreinverlichting, sierverlichting en reclameverlichting. De provincie onderzoekt samen met de gemeente Tynaarlo en andere de Drentse gemeenten welke mogelijkheden er zijn om lichthinder terug te dringen en duisternis te bevorderen. Dit draagt ook bij aan energiebesparing. Het streven om minder openbare verlichting langs de provinciale wegen te gebruiken, is vastgelegd in de nota 'Openbare verlichting, provinciale wegen Drenthe'. Bij het verlenen van omgevingsvergunningen op grond van de Wet milieubeheer en de Natuurbeschermingswet let de provincie nadrukkelijk op het voorkomen en beperken van lichthinder.

ZONNELADDER

Qua energie zet de provincie in de Omgevingsvisie in op een hogere productie van zonnestroom (zonnepanelen) en zonnewarmte (zonnecollectoren). Er wordt gestreefd naar een uitbreiding van zonnewarmte in 2020 tot 125TJ. Voor zonnestroom is de doelstelling 151TJ in 2020 (ruim 60 MW). Ten opzichte van de productie in 2010, betekent dit een forse toename, zowel voor zonnewarmte (+85K) als voor zonnestroom (+143TJ). Om bij deze ontwikkelingen de ruimtelijke kwaliteit te borgen, handelt de provincie de zogeheten 'zonneladder'. Deze zonneladder heeft betrekking op grootschalige ontwikkelingen en bestaat uit drie treden:

1. Gebouwgebonden; zon op daken: De productie van zonne-energie wordt zo mogelijk gerealiseerd met behulp van gebouwgebonden installaties.
2. Grondgebonden; zon op maaiveld: De aanleg van grondgebonden zonne-installaties op maaiveld is toegestaan in bestaand stedelijk gebied. Gedacht kan worden aan bedrijventerreinen en woningbouwlocaties die op korte tot middellange termijn geen invulling zullen krijgen. Er gelden daarbij voorwaarden die bijdragen aan een zorgvuldige ruimtelijke inpassing.
3. Initiatieven met maatschappelijk draagvlak: Grondgebonden zonne-installaties buiten bestaand stedelijk gebied kunnen alleen dan op een positieve houding van de provincie rekenen wanneer de initiatieven voorzien zijn van een breed maatschappelijk draagvlak en wanneer ze kunnen rekenen op betrokkenheid vanuit de directe omgeving.

Onderhavig initiatief valt onder trede 2. De zandwinplas heeft een bedrijfsmatige functie en is daarmee vergelijkbaar met een bedrijventerrein.

Het project is voorgelegd aan de direct omwonenden, het naastgelegen recreatiepark en vereniging Dorpsbelangen Tynaarlo en kan rekenen op instemming.

Een revisie van deze Omgevingsvisie is in voorbereiding. De vaststelling van de Revisie Omgevingsvisie Drenthe en de Provinciale Omgevingsverordening door Provinciale Staten is beoogd eind 2018. Voor de revisie is onder andere een nadere verkenning en duiding voor het thema energie uitgevoerd. In de ontwerp Omgevingsvisie is benoemd dat zonne-energie een meerwaarde kan creëren in gebieden waar bestaande functies de ruimte onbenut laten, bijvoorbeeld zandwinplassen en andere (geïsoleerde) waterlichamen.

Daarnaast zijn de teksten van de Omgevingsvisie (beperkt) aangepast, vanwege voortschrijdend inzicht, waar dit de werkbaarheid van het document ten goede komt of waar thematische uitwerking van beleid is vastgesteld. Hiermee wordt een moderniseringsslag op het document van 2014 uitgevoerd.

3.2.2 Omgevingsverordening

In de Provinciale Omgevingsverordening vertaalt de provincie Drenthe zijn Omgevingsvisie (deels) door naar concrete regels. Op 23 september 2015 is de actualiseerde versie door Provinciale Staten vastgesteld. De ruimtelijke kwaliteit van Drenthe wordt in de verordening op drie manieren gefundeerd: kernkwaliteiten, milieu- en leefomgeving en zorgvuldig ruimtegebruik. Elk van de drie elementen is terug te vinden in de bepalingen van de verordening. In artikel 3.30 is opgenomen dat een ruimtelijk plan voorzien kan in de realisatie van zonne-akkers, "mits de realisatie voldoet aan de door provinciale staten vastgestelde en in de Omgevingsvisie opgenomen "zonneladder" en de ter uitvoering daarvan door gedeputeerde staten vastgestelde "Beleidskader Zonne-akkers". Dit beleidskader draagt de titel Ruimtelijke verkenning zonne-akkers in de Provincie Drenthe (4 april 2014). In de verkenning ligt de nadruk op inpassing in het landschap; "Initiatiefnemers van zonne-akkers zouden geprikkeld moeten worden met de aanleg van de zonne-akker ook kwaliteit aan het landschap toe te voegen. Nadrukkelijk moeten zonne-akkers niet als een bedreiging worden gezien maar als kans om deze kwaliteit te realiseren. De landschappelijke ontwerpopgave moet zich daarbij vooral richten op de randen en zich bewust zijn van de locatie en de ambities voor de locaties qua huidige en toekomstige functie en vanuit de kernkwaliteiten."

De zandwinplas waarop het zonnepark wordt gerealiseerd is geheel afgeschermd door opgaand groen en aarden wallen. Deze afscherming is destijds gerealiseerd om, in combinatie met reeds aanwezige houtwallen en kleine bosjes, de zandwinning niet zichtbaar te laten zijn. Gelet op de bedrijfsmatige functie en reeds aanwezig inpassing, is het toevoegen van extra kwaliteit van het landschap in het kader van voorliggend project niet aan de orde.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurplan

De gemeente Tynaarlo heeft voor haar grondgebied een structuurplan opgesteld (vastgesteld 10 oktober 2006). Het Structuurplan is kaderstellend en initiërend voor het ruimtelijk beleid. Tevens dient het als communicatiemiddel richting de bevolking betreffende toekomstige veranderingen en koersbepaling.

In het ruimtelijk beleid van de gemeente is vooralsnog niet expliciet rekening gehouden met de ontwikkeling van grondgebonden grootschalige zonneparken.

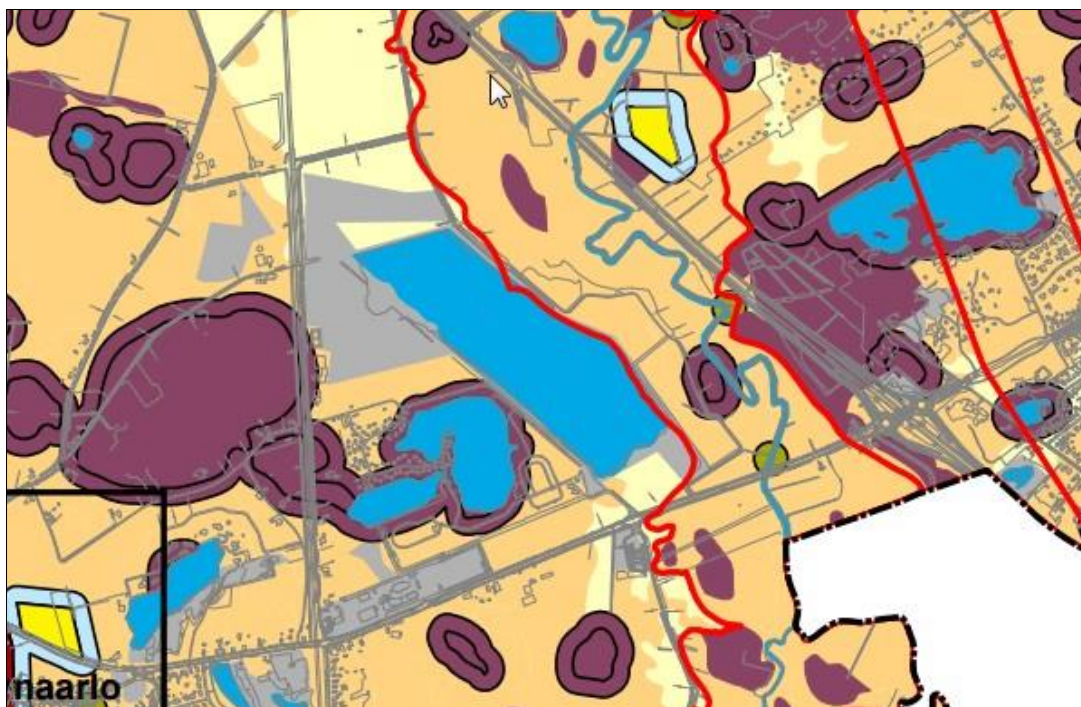
In het Collegeprogramma 2014-2018 wordt wel aandacht besteed aan het belang van besparen en verstandig omgaan met energie. Initiatieven die bijdragen aan de duurzaamheid worden door de gemeente ondersteund. Duurzaamheid is tevens de rode draad bij het streven naar samenhang in het lokale omgevingsbeleid. De gemeente bevordert innovatie en groene projecten.

Binnen de beleidsterreinen wonen, archeologie, cultuurhistorie en economie zijn inmiddels afzonderlijke visies opgesteld. Wat nog relevant is voor het projectgebied, komt in het navolgende aan bod.

3.3.2 Structuurvisie Archeologie

In de Structuurvisie Archeologie, welke is vastgesteld op 28 mei 2013, is vastgelegd op welke wijze de gemeente Tynaarlo wil omgaan met het archeologisch erfgoed. De Structuurvisie Archeologie inventariseert de bekende en verwachte archeologische waarden en geeft invulling aan het ruimtelijke beleid. Het belangrijkste instrument daarbij zijn bestemmingsplannen en beheersverordeningen. In deze ruimtelijke plannen zijn te beschermen zones aangewezen en van op maat gesneden bestemmingsregels voorzien.

Op de archeologische beleidskaart is inzichtelijk gemaakt welke waarden waar aanwezig zijn. Een uitsnede van deze kaart en de legenda is hierna weergegeven. Uit deze kaart blijkt dat het projectgebied voornamelijk uit water bestaat en een lage archeologische verwachting heeft, dan wel sprake is van een verstoord en/of archeologisch onderzocht en vrijgegeven gebied.

Archeologische beleidskaart Gemeente Tynaarlo

Archeologie

Archeologische monumenten (AMK)

- historische kern
- beschermd monument
- zeer hoge archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- archeologische waarde

Bijzondere terreinen

- offerveen of grafveld
- celtic field
- offerveen of burcht
- historische elementen inclusief WOII en historische kern
- verwacht celtic field
- es

Archeologische verwachting

- dekzandkoppes binnen beekdal en vennetjes / laagten
- hoge tot middelhoge verwachting op basis landschap
- lage verwachting op basis landschap
- verstoord of archeologisch onderzocht en vrijgegeven

Overig

- begrenzing provinciaal belang archeologie
- begrenzing bufferzone algemeen (50 m)
- begrenzing bufferzone AMK-terreinen (50 m)

- topografie
- water
- gemeentegrens

Beleid

Indien archeologisch onderzoek noodzakelijk is, contact opnemen met de gemeente Tynaarlo:

gedetailleerd archeologisch bureauonderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen met oppervlakten ≥ 100 m².

behoud in situ, indien niet mogelijk monumenten vergunning aanvragen bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

behoud in situ, indien niet mogelijk archeologische opgraving noodzakelijk.

waarderend archeologisch onderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen.

waarderend archeologisch onderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen.

behoud in situ, indien niet mogelijk archeologische opgraving noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen vanaf 30 cm beneden maaiveld.

behoud in situ, indien niet mogelijk archeologische opgraving noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen vanaf 30 cm beneden maaiveld.

waarderend archeologisch onderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen vanaf 30 cm beneden maaiveld.

gedetailleerd archeologisch bureauonderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen met oppervlakten ≥ 100 m² en dieper dan 30 cm -mv.

karterend proefsleuven onderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen met oppervlakten ≥ 500 m² en dieper dan 30 cm -mv.

waarderend archeologisch onderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen met oppervlakten ≥ 500 m² en dieper dan 30 cm -mv.

specifiek archeologisch onderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen vanaf 30 cm -mv, zie rapport hoofdstuk 5.5.

inventariserend veldonderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen met oppervlakten ≥ 1000 m² en dieper dan 30 cm -mv.

geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

geen archeologisch onderzoek (meer) noodzakelijk.

contact opnemen met de provincie via gemeente (provinciaal belang archeologie is inclusief beekdalen, prehistorische routes en Drentse Aa gebied).

archeologisch onderzoek noodzakelijk, zie desbetreffende eenheid (m.u.v. AMK-terreinen).

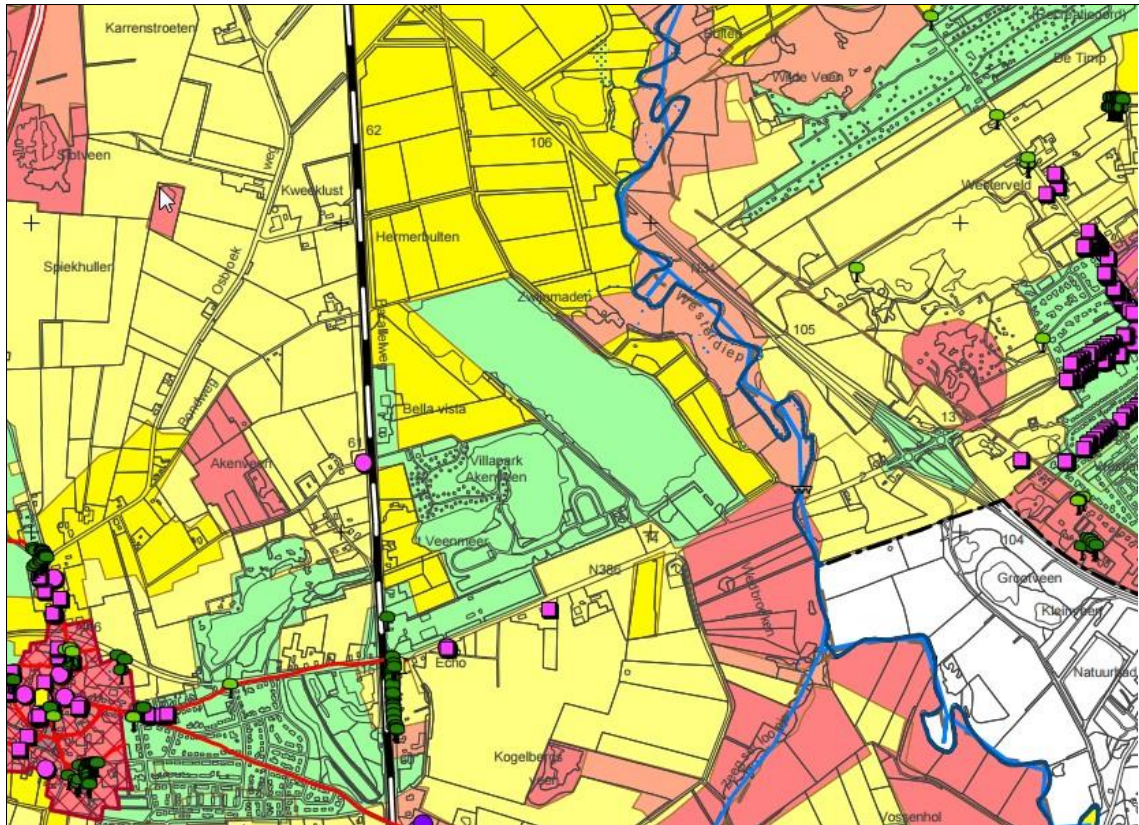
inventariserend veldonderzoek noodzakelijk bij geplande bodemverstoringen, bij historische kernen in eerste instantie een

gedetailleerd archeologisch bureauonderzoek bij geplande bodemverstoringen met oppervlakten ≥ 100 m².

Uitsnede archeologische waardenkaart

3.3.3 Structuurvisie Cultuurhistorie

De gemeente heeft ten behoeve van het aspect cultuurhistorie de Structuurvisie Cultuurhistorie 2014-2024 “Een juweel tussen twee provinciehoofdsteden” vastgesteld. Het doel van deze visie is het borgen van cultuurhistorisch erfgoed. De gemeente heeft het waarborgen van het erfgoed en de ruimtelijke identiteit van Tynaarlo samengevat in één centrale boodschap: de gemeente wil historische structuren en karakteristieken herkenbaar houden, de kwaliteit bewaken en de historische ge-laagdheid in acht nemen. Op de cultuurhistorische beleidswaardenkaart is inzichtelijk gemaakt welke waarden waar aanwezig zijn. Een uitsnede van deze kaart is hierna weergegeven.

Uitsnede cultuurhistorische beleidswaardenkaart (geel = laaggemiddelde tot hooggemiddelde waarde, groen = lage waarde)

Uit deze kaart blijkt dat het projectgebied een lage cultuurhistorische waarde kent. Voor een klein gedeelte is er sprake van een laaggemiddelde tot hooggemiddelde waarde. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt gestreefd naar een sterke verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Deze lage waardering houdt overigens niet in dat er geen ruimtelijke kwaliteit aanwezig is. De cultuurhistorische waardenkaart heeft als uitgangspunt de landschappelijke gaafheid sinds 1850-1900.

3.3.4 Welstandsnota

In het kader van het welstandstoezicht wordt het uiterlijk van een bouwwerk beoordeeld aan de hand van de zogenaamde redelijke eisen van welstand. Die eisen zijn vastgelegd in de gemeentelijke welstandsnota. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten wordt getoetst aan de welstandseisen. Daarmee is het welstandstoezicht een instrument voor het beheer van de ruimtelijke kwaliteit van een gebied.

De welstandsnota bevat criteria waaraan een bouwplan qua uiterlijke verschijning wordt getoetst. De welstandscriteria zijn onderverdeeld naar ligging, massa en vorm, gevelopbouw, detaillering en materiaal- en kleurgebruik.

4 Onderzoeken

4.1 Milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk.

De voorgenomen nevenfunctie van de zandwinplas als zonnepark levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Wel wordt een inkoopstation geplaatst en worden in de drijvende modules transformatoren en omvormers geplaatst. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tussen de 10 en 100 MVA'. De grootste richtafstand is die van geluid en bedraagt 50 meter.

Voor de omvormers is de vergelijking gemaakt met de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter. In het voorliggende project ligt de dichtstbijzijnde woning op een grotere afstand (ten minste 100 m). Hiermee wordt voldaan aan de richtafstanden.

Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuzonering de ontwikkeling niet in de weg staat.

4.2 Geluid

Het zonnepark vormt een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Het zonnepark is een type A-inrichting. De inrichting valt daarmee onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit. De omvormers en het inkoopstation kunnen geluid produceren; het maximaal geluidsniveau ligt onder de norm van het Activiteitenbesluit. Vanwege de lage geluidproductie en de grote afstand tot woonbebouwing (zie paragraaf 4.1) leidt het project niet tot geluidshinder voor de omgeving.

4.3 Veiligheid

Het zonnepark is geen risicovolle inrichting en/of (beperkt) kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde.

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). De GGD-en adviseren om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals transformatoren, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonnepark door de afstand van een zonnepark tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als

de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen gebeurt dat hier niet. Ter vergelijking: voor een bovengrondse hoogspanningsleiding van 150 kV (een stroomsterkte die vele malen groter is dan de die van de toe te passen omvormers en transformatoren) geldt een veiligheidsafstand van 80 m. In het voorliggende project ligt de dichtstbijzijnde woning op een grotere afstand (ten minste 100 m).

4.4 Luchtkwaliteit

In hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) zijn de grenswaarden op het gebied van de luchtkwaliteit vastgelegd. Daarbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk vooral de grenswaarden voor stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM₁₀) en zeer fijn stof (PM_{2,5}) van belang. Grenswaarden ten aanzien van de jaargemiddelde concentratie betreffen 40 µg/m³ voor zowel NO₂ als PM₁₀ en 25 µg/m³ voor PM_{2,5}. Projecten met een invloed van 'niet in betekende mate' (nibm) op de luchtkwaliteit zijn verder vrijgesteld van toetsing aan de grenswaarden. Op grond van de "Regeling niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)" zijn (onder andere) de volgende projecten vrijgesteld van toetsing:

- woningbouwprojecten met minder dan 1.500 woningen;
- kantoorlocaties met een vloeroppervlak van minder dan 100.000 m²;
- projecten die minder dan 3% van de (toekomstige) grenswaarde voor stikstofdioxide of fijnstof bijdragen. Dit komt overeen met 1,2 µg/m³.

Met het voornemen worden geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt die een structureel effect op de luchtkwaliteit hebben. Nader luchtkwaliteitsonderzoek is niet vereist. Ook geldt voor het betrokken projectgebied dat geen overschrijdingen van wettelijke luchtkwaliteitsnormen bekend zijn.

Het in te zetten materieel bij de aanleg van het zonnepark heeft een emissie naar de lucht. De emissies hebben een tijdelijk karakter en verplaatsen zich gedurende de werkzaamheden. Gezien het tijdelijke karakter van de werkzaamheden (en daarmee de emissies) en de lage achtergrondconcentraties in het gebied, worden de effecten van de aanleg op de luchtkwaliteit niet relevant geacht.

4.5 Water

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen. Deze waterparagraaf doet verslag van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het project voor de waterhuishoudkundige situatie, dat wil zeggen voor het grondwater en het oppervlaktewater.

Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: 'het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten'. Het projectgebied valt binnen het beheergebied van het Waterschap Hunze en Aa's.

De waterhuishoudkundige situatie zal door de realisatie van het zonnepark niet wijzigen. Het waterbergend vermogen van de zandwinplas wijzigt niet aangezien de drijvende zonnepanelen geen aan-

eengesloten verharding betreft. De panelen en de constructie wordt uitgevoerd van niet-uitloogbare materialen zodat de waterkwaliteit als gevolg van het project niet verslechterd.

4.6 Ecologie

Om de uitvoerbaarheid van het project te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 13 februari 2018 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: onbewolkt, circa 0°C en een zwakke wind.

Beoogde locatie inkoopstation

zandwinplas

4.6.1 Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 05-01-2018 13:46:50) blijkt dat in de omgeving van het projectgebied (0-1 kilometer) de laatste vijf jaar meerdere beschermde soorten zijn waargenomen. Een groot deel van deze soorten komt voor in het stroomgebied van de Drentsche Aa ten oosten van het projectgebied.

Het projectgebied bestaat vrijwel volledig uit water. Op de locatie ten zuiden van de zandwinning waar een inkoopstation is beoogd, zijn algemene grasland- en ruigteplanten aanwezig, zoals Engels raaigras, kropaar en grote brandnetel. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden gezien de terreingesteldheid ook niet in het projectgebied verwacht.

Gebouwen en opgaande beplanting ontbreken op de locatie waar de ontwikkeling van het zonnepark is voorzien. Vleermuisverblijfplaatsen kunnen daardoor worden uitgesloten. In de nabijheid van het projectgebied zijn wel veel bomen aanwezig waar vleermuisverblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. Mogelijk vormt de zandwinning onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Hiervoor zijn met name de randen geschikt, waar vleermuizen kunnen foerageren in de luwte van opgaande beplanting op de oevers.

Op de locatie van het inkoopstation kunnen enkele algemene grondgebonden diersoorten zoals veldmuis, huisspitsmuis en egel voorkomen. Voor de te verwachten soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Geschikt biotoop voor niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren ontbreekt op deze locatie. Hooguit foeraagt een soort als steenmarter incidenteel op deze plek.

Door het ontbreken van bebouwing en opgaande beplanting kunnen nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen eveneens uitgesloten worden. In bomen in de omgeving van de zandwinning kunnen wel soorten met jaarrond beschermde nesten tot broeden komen, zoals boomvalk, buizerd, sperwer en ransuil. De zandwinning zelf vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van een aantal vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals gierzwaluw en boomvalk. Aan de randen van de plas kunnen watervogels tot broeden komen, zoals wilde eend, meerkoet en grauwe gans. In de opgaande beplanting om de plas kunnen daarnaast vogels van bos en struweel tot broeden komen, zoals de tijdens het veldbezoek aangetroffen soorten merel, roodborst, pimpelmee, vink, houtduif en houtsnip.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het projectgebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het projectgebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

De zandwinning biedt geen geschikt leefgebied voor de uit de direct omgeving bekende vissoort grote modderkruiper (Quickscanhulp.nl) of voor andere beschermde vissoorten. Voor deze soort, die is aangewezen op verlandende wateren met een rijke watervegetatie, is geschikt leefgebied aanwezig in het Drentsche Aa-gebied ten oosten van het projectgebied.

Het projectgebied vormt ook geen hoogwaardig voortplantingsbiotoop voor beschermde amfibieën. Hooguit komen enkele algemene soorten voor, zoals de uit de omgeving bekende bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad (Quickscanhulp.nl). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de uit de omgeving bekende niet-vrijgestelde soorten alpenwatersalamander en heikikker (Quickscanhulp.nl) en andere niet-vrijgestelde amfibieën ontbreekt geschikt leefgebied. Geschikt biotoop voor deze soorten is aanwezig in het Drentsche Aa-gebied ten oosten van het projectgebied. De aarden wal met opgaande beplanting langs de oostrand van de zandwinning kan belangrijk overwinteringsbiotoop vormen voor deze niet-vrijgestelde amfibieën.

Geschikt leefgebied voor beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen en ongewervelden is niet aanwezig in het projectgebied.

TOETSING

Het projectgebied behoudt grotendeels zijn waarde als foerageergebied voor vleermuizen aangezien de randen van de plas met opgaande beplanting vrij blijven van zonnepanelen en er geen verlichting wordt aangebracht. Bovendien is direct ten oosten van het projectgebied in ruime mate alternatief en hoogwaardig foerageergebied voor vleermuizen aanwezig in het Drentsche Aa-gebied. Negatieve effecten op vleermuizen treden dan ook niet op.

Het projectgebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van vogels met jaar rond beschermde nestplaatsen als gierzwaluw. De plaatsing van zonnepanelen maakt de zandwinning niet ongeschikt als foerageergebied voor vogels met jaar rond beschermde nesten. Bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig.

Voor de overige broedvogels geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden vernietigd of verstoord. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ruimtelijke ontwikkelingen kunnen verder verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en of zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

4.6.2 Gebiedsbescherming

Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe. Het NNN in Drenthe kent geen externe werking.

INVENTARISATIE

Het projectgebied is niet aangewezen als beschermd gebied in het kader van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. Op enkele meters ten oosten ligt wel het Drentsche Aa-gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied op basis van de Wnb en als NNN-gebied op basis van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe. Tussen dit gebied en de zandwinplas is opgaande beplanting aanwezig.

Het Natura 2000-gebied Drentsche Aa-gebied is aangewezen als habitatrichtlijngebied. Voor het Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor 19 habitattypen en 5 habitattoorten. Bij de habitattoorten gaat het om 4 vissoorten en de amfibieënsoort kamsalamander.

Recent is het Natura 2000-beheerplan Drentsche Aa vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe en de provincie Groningen.

TOETSING

De zandwinplas staat niet in verbinding met het Drentsche Aa-gebied en vormt zelf geen onderdeel van het Natura 2000-gebied. Potentiële effecten als gevolg van de plaatsing van zonnepanelen kunnen daarom uitsluitend optreden via externe werking. Het gaat hierbij om verstoring door geluid, licht en optische verstoring en verzuring en vermesting door stikstofdepositie die op zouden kunnen treden tijdens de plaatsing van de zonnepanelen.

Uit de effectenindicator Natura 2000 (synbiosys.alterra.nl⁴) komt naar voren dat de aangewezen habitattypen niet gevoelig zijn voor geluid. De aangewezen vissoorten zijn weliswaar gevoelig tot zeer

⁴<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=3&id=n2k25&topic=gevoeligheid>

gevoelig voor geluid, maar hierbij gaat het om onderwatergeluid. Bij uitvoering van het project is geen sprake van werkzaamheden die onderwatergeluid in het Natura 2000-gebied kunnen veroorzaken, zoals heiwerkzaamheden. Negatieve effecten als gevolg van geluid treden niet op.

De aangewezen vissoorten grote en kleine modderkruiper zijn gevoelig voor verstoring door (kunst)licht. Het project veroorzaakt geen lichtuitstraling op wateren die onderdeel vormen van het Drentsche Aa-gebied. Negatieve effecten op de aangewezen vissoorten als gevolg van verstoring door licht treden dan ook niet op.

Het projectgebied ligt buiten het Natura 2000-gebied en staat niet in verbinding met wateren in het Natura 2000-gebied die onderdeel kunnen vormen van het leefgebied van grote en kleine modderkruiper. Optische verstoring van deze aangewezen vissoorten treedt niet op. Er zal geen sprake zijn van een toename van optische verstoring van aangewezen habitattypen, die volgens de effectenindicator eveneens gevoelig zijn voor optische verstoring. Bij uitvoering van het project vinden geen activiteiten plaats in het Natura 2000-gebied die kunnen leiden tot optische verstoring. Het project zal ten opzichte van het huidige gebruik als zandwinning niet leiden tot een toename van optische verstoring in het Drentsche Aa-gebied.

De plaatsing van zonnepanelen leidt tot een geringe stijging van het aantal vervoersbewegingen van en naar het projectgebied ten opzichte van de bestaande situatie. De geringe stijging van het aantal verkeersbewegingen, die bovendien slechts tijdelijk is, zal niet leiden tot een toename van stikstofdepositie die hoger is dan de grenswaarde van 0,05 mol/ha/jaar voor het Drentsche Aa-gebied. In de gebruiksfase is helemaal geen sprake van een toename van stikstofdepositie. Het project leidt niet tot vermessing of verzuring van het Natura 2000-gebied.

Het project leidt niet tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Het projectgebied ligt buiten de begrenzing van het NNN. Zoals hierboven voor Natura 2000-gebied wordt aangegeven, zijn gezien de aard van de ontwikkelingen, de terreinomstandigheden en de ligging van het projectgebied met betrekking tot de voorgenomen plannen geen negatieve effecten op in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde gebieden te verwachten.

4.6.3 Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het project een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Bij de planning van de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Nader onderzoek in het kader van de soortenbescherming of gebiedenbescherming (Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid) is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning van de Wnb is niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het project is daarnaast op het punt van het NNN niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.

4.7 Archeologie en cultuurhistorie

ARCHEOLOGIE

Door ondertekening van het verdrag van Malta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet zichtbare deel van het cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Erfgoedwet is geregeld hoe met archeologische vindplaatsen en zichtbare monumenten moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij de planvorming te betrekken.

In mei 2013 heeft de gemeenteraad de Structuurvisie Archeologie vastgesteld. Op de archeologische beleidskaart bestaat het projectgebied uit water. De locatie van het inkoopstation heeft een middel-hoge tot hoge archeologische verwachting. Er geldt een vrijstelling voor het oprichten van een bouwwerk tot 1.000 m². Hieraan wordt voldaan; archeologische waarden vormen derhalve geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig project.

CULTUURHISTORIE

Cultuurhistorie gaat over de geschiedenis van de gebouwde omgeving, de landschappen, tradities en de verhalen die erbij horen. Sinds 1 januari 2012 is de gemeente wettelijk verplicht om cultuurhistorische belangen mee te wegen in ruimtelijke vraagstukken.

De gemeente heeft ten behoeve van het aspect cultuurhistorie de Structuurvisie Cultuurhistorie 2014-2024 vastgesteld. Het doel van deze visie is het borgen van cultuurhistorisch erfgoed. De gemeente heeft het waarborgen van het erfgoed en de ruimtelijke identiteit van Tynaarlo samengevat in één centrale boodschap: de gemeente wil historische structuren en karakteristieken herkenbaar houden, de kwaliteit bewaken en de historische gelaagdheid in acht nemen.

Op de cultuurhistorische beleidswaardenkaart is het projectgebied aangeduid als "lage waarde". Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt gestreefd naar een sterke verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Het plaatsen van drijvende modules op een zandwinplas geeft geen mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse te verbeteren.

4.8 Bodem

Bodemvervuiling kan een rol spelen bij de totstandkoming van nieuwe ontwikkelingen. De tijd dat elke vervuiling moest worden aangepakt, ligt achter ons. Belangrijkste criterium hierbij is of de vervuiling zodanig is dat er sprake is van risico's voor gezondheid of milieu. In de praktijk blijken er vrijwel nooit risico's te zijn voor de gezondheid van mensen. Milieurisico's (verspreiding en ecologie) komen wel voor, maar meestal gaat het erom dat eventuele vervuilingen afstemming vereisen met bepaalde ontwikkelingen.

Op dit moment is er sprake van een omslag van saneren naar beheren en behoeven alleen de zogeheten 'ernstige vervuilingen' in meer of mindere mate aangepakt te worden. De maatregelen worden daarbij afgestemd op de functie. Het nationale bodembeleid is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Het doel van de Wbb is om te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreinigingen ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke

situaties (omvang en ernst van verontreiniging) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit tenminste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop voorzien is, waarbij verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het beleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De gewenste functie bepaalt als het ware de gewenste bodemkwaliteit.

Het zonnepark wordt gevormd door drijvende bouwwerken en een inkoopstation, waar geen personen verblijven. De drijvende modules worden aan rand van de plas, of aan de bodem verankerd, net als de reeds aanwezige zandzuiger. De verankering aan de bodem heeft geen nadelige effecten voor de waterbodem.

Er zijn geen grootschalige bodemingrepen aan de orde, waardoor grond moet worden afgevoerd of iets dergelijks. Ook wordt de waterbodem ter plaatse niet geroerd als gevolg van het project.

De kwaliteit van de (water)bodem staat daardoor de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning niet in de weg.

4.9 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast dient het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na te gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling.

Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Realisatie van projecten met zonne-energie worden niet in het Besluit milieueffectrapportage genoemd. Er is geen sprake van een herinrichting van een stuk landelijk gebied zoals bedoeld in categorie D9, aangezien de huidige functie zandwinning ongewijzigd blijft. Ook van categorie D22.1 (de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water) is geen sprake. Het zonnepark maakt geen stoom en warm water.

Het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling of het doorlopen van een m.e.r.-procedure is daarom niet aan de orde.

5 Economische uitvoerbaarheid

Er zijn geen gemeentelijke kosten (met uitzondering van de kosten voor het in procedure brengen van de omgevingsvergunning) aan het project verbonden. De kosten die de gemeente maakt voor de procedure kunnen worden gedekt uit de leges.

Gelet op de aard en omvang van het project kan een exploitatieplan achterwege blijven. De kosten voor de uitvoering van het voornemen en daarmee samenhangende kosten komen voor rekening van de initiatiefnemer. Initiatiefnemer heeft een overeenkomst "vrijwaring planschade" ondertekend.

6 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voorliggend plan is naar de vooroverlegpartners is gestuurd (provincie Drenthe en Waterschap Hunze en Aa's). Het waterschap heeft aangegeven geen op- of aanmerkingen te hebben (zie bijlage). De provincie heeft niet gereageerd.

Deze ruimtelijke onderbouwing wordt in het kader van het omgevingsvergunningstraject voor een periode van zes weken ter inzage gelegd. Een ieder wordt daarbij in de gelegenheid gesteld om een zienswijze tegen het plan in te dienen. De resultaten daarvan zullen te zijner tijd in dit hoofdstuk worden verwerkt.

In 2017 zijn de direct omwonenden, het naastgelegen recreatiepark en de vereniging Dorpsbelangen Tynaarlo over het voornemen geïnformeerd door de initiatiefnemer.

Colofon

Opdrachtgever

Herbo Groenleven

Contactpersoon

Rapport

BügelHajema Adviseurs

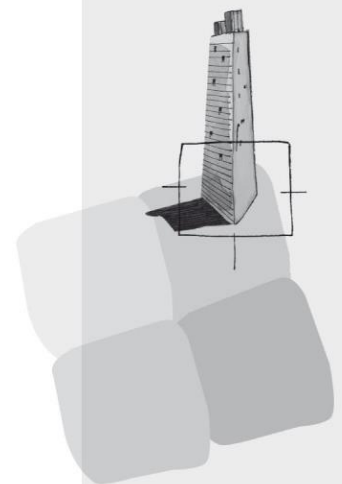
Fotografie

BügelHajema Adviseurs

Projectleiding

Projectnummer

951.00.03.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
9401 GN Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort